नास्मिदेहादिदृश्यरूपइतिवानाहमहंकाराख्यद्रष्टृरूपोवानमेमत्संबंधिदेहाहंकारादिकमितिवात्मानंविंदते ॥ १० ॥ द्व्यक्षरात्तत्त्वमितिवाक्यात् अभिसंधायशास्त्राशयंप्रत्यगात्मनःकेवलीभावंज्ञात्वा श्लोकपदैःसत्यंज्ञानमनंतमित्यादिभिर्मंत्रपदैःअंकितानिचिह्नितानिब्राह्मणानिब्रह्मविदामोतिपरमित्यादीनि तैःउपनिषदांशतैःसहस्रैर्वेत्यर्थः प्रत्ययोहंब्रह्मास्मीत्यनुभवःस्वसाक्षिकः अद्वेष्टृत्वादिश्वलोकसाक्षिकः मोक्षस्यलक्षणंज्ञापकं ॥ ११ ॥ १२ ॥ परिवेदसाकल्येनवेद विदितार्थोज्ञातात्मतत्त्वः वेदेभ्यःवेदोक्तकर्मभ्यः ॥ १३ ॥ शुष्कतर्कंप्रपंचःसत्योऽबाध्यत्वात्आत्मवत् व्यतिरेकेणशुक्तिरजतवद्वेत्यादिरूपं श्रुतिंनेहनानास्तिकिंचनेति स्मृतिंअज्ञानप्रभवालोकावेदाश्चाज्ञानसंभवाः विदितात्मसतत्त्वस्यनेहनानास्तिकिंचनेत्यादिकां जगद्बाधप्रदर्शिनींआश्रयस्व नैषातर्केणमतिरापनेयानावेदविन्मनुतेतंबृहंतमितिश्रुतिभ्यांएकंचतत्अक्षरंव्यापकंत्रिविधभेदशून्यंवस्तुतत्संबद्धंश्रुतिस्मृतितत्त्वं हेतुभिःश्रौतयुक्तिभिः अन्नेनसोम्यशुंगेनापोमूलमन्विच्छ अद्भिःसोम्यशुंगेनतेजोमूलमन्विच्छतेजसासोम्यशुंगेनसन्मूलमन्विच्छसन्मूलाःसोम्येमाःप्रजाइत्यादिभिः कार्यलिंगकेनानुमानेनपरमकारणंदर्शयंतीभिः शुंगेनकार्येणमूलंकारणं इच्छसि यदीतिशेषः बुद्धिस्तत्त्वज्ञानं साधनस्यशमादेःशास्त्रादेःविपर्ययात्अभावात्अवैदिकत्वाद्वा १४॥

आत्मानंविंदतेयेनसर्वभूतगुहाशयं॥ श्लोकेनयदिवार्धेनक्षीणंतस्यप्रयोजनम्॥ १० ॥ द्व्यक्षरादभिसंधायकेचिच्छ्लोकपदांकितैः ॥ शतैरन्यैःसहस्रैश्चप्रत्ययोमोक्षलक्षणं॥ ११ ॥ नायंलोकोस्तिनपरोनसुखंसंशयात्मनः॥ ऊचुर्ज्ञानविदोवृद्धाःप्रत्ययोमोक्षलक्षणं॥ १२ ॥ विदितार्थस्तुवेदानांपरिवेदप्रयोजनं॥ उद्विजेत्सतुवेदेभ्योदावाग्नेरिवमानवः ॥ १३ ॥ शुष्कंतर्कंपरित्यज्यआश्रयस्वश्रुतिंस्मृतिं॥ एकाक्षराभिसंबद्धंतत्त्वंहेतुभिरिच्छसि॥ बुद्धिर्नतस्यसिद्ध्येतसाधनस्यविपर्ययात्॥ १४॥ वेदपूर्ववेदितव्यंप्रयत्नात्तद्वेदस्तस्यवेदःशरीरं॥ वेदस्तत्त्वंतत्समासोपलब्धौक्षीबस्त्वात्मातत्सवेद्यस्यवेद्यं ॥ १५ ॥ वेदोक्तमायुर्देवानामाशिषश्चैवकर्मणां॥ फलत्यनुयुगंलोकेप्रभावश्चशरीरिणां॥ १६॥इंद्रियाणांप्रसादेनतदेतत्परिवर्जयेत्॥ तस्मादनशनंदिव्यंनिरुद्धेंद्रियगोचरं॥ १७॥

वेदेति तत्अक्षरंतत्त्वंवेदःप्रणवःवाच्यवाचकयोरभेदात् शरीरंप्रतिप्रमाप्रणवद्वारैवतदधिगमस्यसर्वत्रदर्शनात् तथाचश्रुतिः एतद्वैसत्यकामपरंचापरंब्रह्मयदोंकारस्तस्माद्विद्वानेतेनैवायतनेनैकतरमन्वेतीत्यादिका वेदस्तत्त्वंतत्त्वाधिगमहेतुः तत्समासोपलब्धौतस्यवेदस्यसमासःसंक्षेपःप्रलयोयत्रसतत्समासआत्मा यत्रवेदाअवेदाइतिश्रुतेः तस्योपलब्धौ आत्माक्षीबःस्वप्रकाशआत्मानघटवत्स्वात्मानंप्रकाशयति स्वात्मनिवृत्तिविरोधात् कथंतर्हितज्ज्ञानस्यसाध्यत्वमुच्यतइत्याशंक्याह तत्सवेद्यस्यवेद्यमिति तत्तस्मात्सःआत्मावेद्यस्यबुद्धिसत्वस्यवेद्यंज्ञेयं दृश्यतेत्वग्ययाबुध्यामनसैवानुद्रष्टव्यमित्यादिश्रुतिभ्यः कथंतर्हियन्मनसानमनुतइत्यादिश्रवणं उच्यते चक्षुःसन्निहितंकुंभंयथासूर्योवभासयेत् चित्तवृत्त्यातथाव्याप्तंचिदात्मैवप्रकाशयेत् स्वप्रकाशंचिदात्मानंवृत्तिरात्मांतरंविना भासयेद्भास्करमिवचक्षुःसूर्यांतरंविना वृत्तिव्याप्तिमपेक्ष्यैववेद्यत्वंप्राह्वरात्मनः चिदंतरानपेक्षत्वादवेद्यत्वंतथागमाः आगमाः यन्मनसानमनुतेमनसैवानुद्रष्टव्यमित्याद्याः विज्ञातारमरेकेनविजानीयादितिश्रुतिः निराकरोतिवेद्यत्वमनवस्थाभयादिति ॥१५॥ ॥ १६ ॥ प्रसादेननैर्मल्येन अनशनंनामचित्तेंद्रियनिरोधोनत्वाहारत्यागइत्याह तस्मादिति ॥ १७ ॥

Digitized by Google